

ΠΡΟΣ:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
Γενική Διεύθυνση Ενέργειας
Λεωφ. Μεσογείων 119,
115 23 Αθήνα

Υπόψη: κ.κ. Υπουργού
και Υφυπουργού
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2025

Αξιότιμοι Κύριοι, Αξιότιμες Κυρίες,

Θέμα: Υποβολή σχολίων - εκ μέρους του Συμβουλίου Αλλοδαπών Επενδυτών - στο πλαίσιο της διαβούλευσης για το σχέδιο Υπουργικής Απόφασης με θέμα «Διαδικασία υποβολής αιτημάτων για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης για εγκατάσταση μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11Δ του ν.4685/2020 (Α'92)»

I. Εισαγωγικά

1. Με την παρούσα επιστολή, υποβάλλουμε ευσεβώς εκ μέρους του Συμβουλίου Αλλοδαπών Επενδυτών (Foreign Investors Council) τα σχόλιά μας αναφορικά με το σχέδιο Υπουργικής Απόφασης με θέμα «Διαδικασία υποβολής αιτημάτων για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης για εγκατάσταση μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11Δ του ν.4685/2020 (Α'92)», το οποίο τέθηκε σε διαβούλευση στις 21 Φεβρουαρίου 2025.
2. Το Συμβούλιο Αλλοδαπών Επενδυτών είναι ένας μη κερδοσκοπικός φορέας, ο οποίος, μεταξύ άλλων, έχει ως σκοπό τη συνδρομή στη βελτιστοποίηση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, ώστε η χώρα μας να αναδειχθεί περαιτέρω ως ένας εξαιρετικά ελκυστικός επενδυτικός προορισμός για ξένους επενδυτές. Στο

πλαίσιο αυτό, λειτουργεί ως φορέας που συλλέγει εμπεριστατωμένες απόψεις από ειδήμονες, όπως επενδυτές, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, νομικούς και τεχνικούς συμβούλους, ώστε στη συνέχεια, και ειδικά στο πλαίσιο διαβουλεύσεων, να θέτει υπόψη της πολιτικής ηγεσίας αλλά και της κοινωνίας σχετικές προτάσεις.

3. Σε αυτό πλαίσιο, και κατόπιν διαβούλευσης με σειρά ενδιαφερόμενων επενδυτών και άλλων εμπλεκόμενων μερών, υποβάλλουμε τα σχόλια που εμπεριέχονται στην παρούσα επιστολή.
4. Σημειώνουμε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων υπήρχαν διαφορετικές προσεγγίσεις αναφορικά με συγκεκριμένα ζητήματα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εκθέτουμε τις διαφορετικές απόψεις που διατυπώθηκαν.
5. Ως προς τη δομή των σχολίων, στο κυρίως μέρος της παρούσας περιλαμβάνουμε κάποια γενικά βασικά σχόλια, ενώ στο παράρτημα αυτής επισυνάπτουμε το κείμενο του σχεδίου της ΥΑ με σχόλια (comments) σε όλα τα σημεία που κρίθηκε αναγκαίο.

II. Γενικά σχόλια

A. Εν γένει επί της πρωτοβουλίας

6. Η αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για την περαιτέρω ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την επίτευξη των εθνικών στόχων για ενεργειακή ανεξαρτησία και ασφάλεια. Σε αυτό το πλαίσιο, η τεχνολογία έχει πλέον ωριμάσει αρκετά, καθιστώντας την ανάπτυξη και λειτουργία αυτόνομων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας μια ρεαλιστική και ελκυστική επιλογή σε ολόκληρη την επικράτεια.
7. Η φιλόδοξη πρωτοβουλία του Υπουργείου σας για την προτεραιοποίηση των όρων σύνδεσης αυτόνομων σταθμών αποθήκευσης ισχύος 3,5 GW, με αναμενόμενη αξία επενδύσεων περί τα 1,5 δισ. ευρώ, αποτελεί μια ιδιαίτερα θετική εξέλιξη, με σημαντικές προοπτικές για τη βελτίωση του ενεργειακού τοπίου της χώρας μας και την ενίσχυση της θέσης της στον διεθνή ενεργειακό χάρτη.
8. Η υλοποίηση, ωστόσο, ενός τέτοιου σχεδίου δεν είναι χωρίς προκλήσεις. Η ανάπτυξη αυτόνομων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας είναι ένας τομέας που δεν

έχει ακόμη αξιολογηθεί σε βάθος από το χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς πρόκειται για μια σχετικά νέα δραστηριότητα, η οποία δεν έχει δοκιμαστεί επαρκώς στην πράξη. Ως εκ τούτου, η χρηματοδότηση τέτοιων έργων ενδέχεται να αντιμετωπίσει σημαντικές δυσκολίες. Επιπλέον, αυτού του είδους τα έργα μπορεί να βρεθούν αντιμέτωπα με σοβαρές προκλήσεις τόσο στη φάση ανάπτυξής τους όσο και στην κατασκευή και τη λειτουργία τους, συχνά για λόγους που δεν οφείλονται απαραίτητα στους επενδυτές, όπως για παράδειγμα, καθυστερήσεις που προκύπτουν από απρόβλεπτες συνθήκες της αγοράς.

9. Περαιτέρω, και το ίδιο το θεσμικό πλαίσιο δεν έχει ακόμη δοκιμαστεί στην πράξη. Αφενός, είναι νέο, αφετέρου, υπάρχουν σημεία που ενδεχομένως χρειάζονται περαιτέρω αποσαφήνιση και προσαρμογή. Προσθέτοντας σε αυτά το ιδιαίτερα υψηλό κόστος αυτών των επενδύσεων, καθώς και την υψηλή τεχνογνωσία που απαιτείται για την ανάπτυξή τους, γίνεται σαφές ότι η ενασχόληση με τέτοια έργα είναι μια πολύπλοκη και απαιτητική διαδικασία. Το τρέχον περιβάλλον, λοιπόν, καθιστά την πραγματοποίηση αυτών των επενδύσεων ιδιαίτερα δύσκολη τόσο για τους ενδιαφερόμενους επενδυτές όσο και για τους χρηματοδότες τους.
10. Για τον λόγο αυτό, η θέσπιση του σχετικού πλαισίου, μέσω του οποίου επιδιώκονται σημαντικοί στρατηγικοί στόχοι και η προσέλκυση επενδύσεων ύψους 1,5 δισ. ευρώ, θα πρέπει να λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη τις απόψεις και τις ανησυχίες της αγοράς. Στα κρίσιμα πρώτα βήματα της εφαρμογής του, ακόμα και οι μικρότερες αβεβαιότητες θα μπορούσαν να αποθαρρύνουν επενδυτές και χρηματοδότες, δημιουργώντας σοβαρά εμπόδια στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος.
11. Στο γενικό μέρος της παρούσας επιστολής, παραθέτουμε ορισμένα από τα βασικά ζητήματα που, βάσει των επαφών μας με φορείς της αγοράς, φαίνεται ότι ενδέχεται να επηρεάσουν την πραγματική δυνατότητα υλοποίησης αυτών των έργων. Αυτά τα ζητήματα θα καθορίσουν το κατά πόσο τα έργα θα καταστούν ελκυστικά για το επενδυτικό κοινό και τους χρηματοδότες τους.

B. Εγγυητικές επιστολές

12. Η θέσπιση συστήματος υποβολής εγγυητικών επιστολών αποτελεί πράγματι μια πολύ εποικοδομητική προσέγγιση, καθώς διασφαλίζει ότι οι αιτήσεις θα

προέρχονται από φορείς που διαθέτουν πράγματι την απαιτούμενη οικονομική δυνατότητα να υλοποιήσουν τέτοιας κλίμακας έργα. Συγκεκριμένα, διασφαλίζει ότι οι αιτούντες έχουν τις απαραίτητες σχέσεις με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καθώς και τα απαιτούμενα κεφάλαια για την έκδοση εγγυητικών επιστολών και, γενικότερα, ότι διαθέτουν τα απαιτούμενα εχέγγυα για την ολοκλήρωση των έργων εντός των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων. Με αυτόν τον τρόπο, αποφεύγεται η κατάληψη διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου από φορείς που δεν διαθέτουν τα μέσα να υλοποιήσουν τα σχετικά έργα.

13. Επομένως, επί της αρχής, συμφωνούμε πλήρως με την εφαρμογή αυτού του συστήματος, το οποίο έχει ήδη αποδειχθεί επιτυχημένο σε άλλες περιπτώσεις στον ενεργειακό τομέα. Ωστόσο, ένα τέτοιο σύστημα απαιτεί μια ιδιαίτερα λεπτή ισορροπία. Σε διαφορετική περίπτωση, θα μπορούσε είτε να μειώσει το επενδυτικό ενδιαφέρον, καθιστώντας τα έργα υπερβολικά επισφαλή, είτε να οδηγήσει σε αυξημένο κόστος χρηματοδότησης, το οποίο τελικά θα μετακυλιστεί στους καταναλωτές.
14. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται να εξεταστούν τα εξής κρίσιμα σημεία:
15. Κατάπτωση εγγυητικής επιστολής: Πρώτον, ως προς την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής, δεδομένου ότι λειτουργεί ουσιαστικά ως ποινή, θα πρέπει να εφαρμόζεται με τρόπο ανάλογο και εύλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Για παράδειγμα, η αυτόματη κατάπτωση της εγγυητικής λόγω ακόμη και μίας ημέρας καθυστέρησης στην ετοιμότητα του έργου είναι υπερβολικά αυστηρή και μπορεί να προκαλέσει σοβαρές δυσκολίες χρηματοδότησης. Επιπλέον, οδηγεί σε σημαντική αύξηση του κόστους έκδοσης των εγγυητικών επιστολών, το οποίο αναπόφευκτα επιβαρύνει το συνολικό κόστος του έργου και, τελικά, τους καταναλωτές.
16. Ως εκ τούτου, προτείνεται η υιοθέτηση ενός πιο ευέλικτου συστήματος κυρώσεων, το οποίο αφενός θα προβλέπει αναλογική κύρωση, βάσει του βαθμού της καθυστέρησης ή της παράβασης (όπως, για παράδειγμα, για κάθε μήνα καθυστέρησης), αφετέρου δεν θα ενεργοποιείται αυτοδικαίως, αλλά θα επιβάλλεται μετά από σχετική τεκμηριωμένη απόφαση της ΡΑΕ, η οποία θα τηρεί τις αρχές της αναλογικότητας. Παράλληλα, σε περιπτώσεις ήσσονος σημασίας παραβάσεων που

δεν οφείλονται σε δόλο, θα πρέπει να παρέχεται στους επενδυτές εύλογη προθεσμία προκειμένου να αποκαταστήσουν τη σχετική πλημμέλεια και να αποτρέψουν την αυτόματη κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής. Με τα ανωτέρω, διασφαλίζεται ότι το θεσμικό πλαίσιο θα παραμείνει αυστηρό, χωρίς όμως να υπονομεύει την προσέλκυση επενδύσεων και τη βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα της αποθήκευσης ενέργειας.

17. Επιπλέον, οι περιπτώσεις στις οποίες η εγγυητική επιστολή μπορεί να καταπέσει θα πρέπει να είναι σαφείς και ξεκάθαρες. Παράλληλα, θα πρέπει να προβλεφθούν εξαιρέσεις για περιπτώσεις όπου η σχετική παράβαση δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του κατόχου της εγγυητικής επιστολής. Για παράδειγμα, καθυστερήσεις στην παράδοση εξοπλισμού λόγω απρόβλεπτων γεγονότων στην εφοδιαστική αλυσίδα ή αναταραχών στις περιοχές από τις οποίες διέρχονται κρίσιμα φορτία, δεν θα πρέπει να οδηγούν αυτομάτως σε κατάπτωση της εγγυητικής. Στο ίδιο πλαίσιο, το σχέδιο της εγγυητικής επιστολής θα πρέπει να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς είναι ικανοποιημένοι με το περιεχόμενό της. Αυτό είναι κρίσιμο, δεδομένου ότι για ένα έργο 100 MW, η απαιτούμενη εγγυητική επιστολή μπορεί να ανέρχεται σε 20 εκατομμύρια ευρώ – ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσό, το οποίο ενέχει σημαντικό χρηματοοικονομικό ρίσκο για τον επενδυτή.
18. Δυνατότητα αζημίου επιστροφής της Εγγυητικής επιστολής πριν τη χορήγηση ΟΠΣ:
Περαιτέρω, μέχρι την αποδοχή των όρων σύνδεσης, κανένας επενδυτής δεν μπορεί να γνωρίζει με βεβαιότητα αν όντως θα προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου.
19. Πρώτον, διότι δεν γνωρίζει κρίσιμες λεπτομέρειες της σύνδεσης, όπως το τελικό κόστος και άλλες βασικές παραμέτρους, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν τη βιωσιμότητα της επένδυσης.
20. Δεύτερον, διότι δεν γνωρίζει αν και πότε θα λάβει όρους σύνδεσης και ως εκ τούτου μπορεί να καταλήξει με τεράστια δέσμευσης χρημάτων για αόριστο χρονικό διάστημα.
21. Τρίτον, ακόμα και αν τελικά λάβει τους όρους σύνδεσης, δεν μπορεί να γνωρίζει αν κατά τον χρόνο εκείνο θα είναι όντως πια σε θέση να παραγγείλει και να παραλάβει

εγκαίρως τον απαιτούμενο εξοπλισμό, δεδομένου ότι κατά τον χρόνο εκείνο μπορεί να υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις λόγω αυξημένης ζήτησης. Αυτό μπορεί να καταστήσει αδύνατη την τήρηση των σχετικών προθεσμιών.

22. Ως εκ τούτου, η υποχρέωση του επενδυτή θα πρέπει να ενεργοποιείται μόνο μετά την αποδοχή των όρων σύνδεσης, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε άλλες αντίστοιχες περιπτώσεις, όπου χρησιμοποιούνται εγγυητικές επιστολές στο πλαίσιο ανταγωνιστικών διαδικασιών. Μέχρι το χρονικό αυτό σημείο, οι επενδυτές θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν την εγγυητική επιστολή και να αποδεσμεύονται αζημίως από το σχετικό πρόγραμμα όποτε το επιθυμούν. Οποιαδήποτε διαφορετική προσέγγιση θα καθιστούσε εξαιρετικά δύσκολο για έναν σοβαρό επενδυτή να δεσμεύσει και να διακινδυνεύσει τόσο μεγάλα χρηματικά ποσά σε ένα περιβάλλον με τόσες αβεβαιότητες.
23. Δυνατότητα αζημίου επιστροφής της Εγγυητικής επιστολής σε εξαιρετικές περιπτώσεις μετά τη χορήγηση ΟΠΣ: Θα πρέπει να δοθεί δυνατότητα η εγγυητική επιστολή να επιστρέφεται και σε όλες εκείνες τις περιπτώσεις όπου ο νόμος προβλέπει δυνατότητα αποδέσμευσης, ακόμα και μετά την αποδοχή των όρων σύνδεσης. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν δικαστικές διαδικασίες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του έργου, την εύρεση αρχαιοτήτων κατά τη διάρκεια της κατασκευής ή άλλες απρόβλεπτες καταστάσεις που καθιστούν αδύνατη τη συνέχιση του έργου. Διαφορετικά η αποδοχή των όρων σύνδεσης καθίσταται υπέρμετρα ριψοκίνδυνη.
24. Ύψος εγγυητικής επιστολής: Ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσό εγγυητικής θα οδηγήσει και σε ανάλογα χρηματοοικονομικά κόστη (προμήθειες έκδοσης, κόστος χρήματος που δεσμεύεται σε κλειστούς λογαριασμούς κ.λπ.). Το κόστος αυτό (μαζί με το κόστος του κινδύνου της εγγυητικής επιστολής, όπως αυτό εκφράζεται με αυξημένο περιθώριο επιτοκίου) προφανώς θα μετακυληθεί στην αγορά και τους καταναλωτές. Καλό θα ήταν λοιπόν να επανεξεταστεί αν το ίδιο χρήσιμο αποτέλεσμα (καλή προοπτική ολοκλήρωσης έργων) μπορεί να επιτευχθεί και με χαμηλότερες εγγυητικές.
25. Φορείς έκδοσης: Τέλος, θα πρέπει να προσδιοριστεί σαφώς ποιοι φορείς δύνανται να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές. Γενικότερα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η μέγιστη

δυνατή ευελιξία, ώστε να μην δημιουργηθούν εμπόδια στη δυνατότητα των επενδυτών να αποκτήσουν τις απαιτούμενες εγγυητικές. Σε αντίθετη περίπτωση, υπάρχει κίνδυνος αδυναμίας κάλυψης του συνόλου των αναγκών από τους ενδιαφερόμενους επενδυτές, ιδιαίτερα από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που διαθέτουν ανώτατα όρια για την έκδοση εγγυητικών επιστολών. Για τον λόγο αυτό, είναι κρίσιμο να δοθεί η δυνατότητα προσκόμισης εγγυητικών επιστολών και από ασφαλιστικές εταιρείες, όπως άλλωστε έχει εφαρμοστεί επιτυχώς και στο παρελθόν σε αντίστοιχες διαδικασίες.

Γ. Παροχή επαρκών πληροφοριών στους ενδιαφερόμενους για την αξιολόγηση των πιθανοτήτων επιτυχίας στον διαγωνισμό

26. Είναι προφανές ότι η ίδια η συμμετοχή σε έναν διαγωνισμό συνεπάγεται ιδιαίτερα υψηλά κόστη για τους ενδιαφερόμενους. Ενδεικτικά, τα κόστη αυτά περιλαμβάνουν προμήθειες και έξοδα έκδοσης εγγυητικής επιστολής, έξοδα προετοιμασίας φακέλου, νομικά και συμβουλευτικά κόστη, καθώς και λοιπά διοικητικά και διαχειριστικά έξοδα. Ως εκ τούτου, προκειμένου ένας επενδυτής να εκδηλώσει ενδιαφέρον, λαμβάνοντας υπόψη το σημαντικό κόστος συμμετοχής, θα πρέπει να έχει βάσιμες προσδοκίες ότι το έργο του έχει πιθανότητες επιτυχίας και ότι η θέση του στη διαδικασία είναι ανταγωνιστική.
27. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητο να παρασχεθούν στους ενδιαφερόμενους συγκεκριμένες πληροφορίες, που θα τους επιτρέψουν να αξιολογήσουν αν έχει νόημα να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό. Προτείνεται, μεταξύ άλλων, η δημοσίευση αναλυτικών στοιχείων για τους επιλέξιμους υποσταθμούς που αφορούν το ΣΑΗΕ (αντίστοιχα με τα στοιχεία του ΕΔΔΗΕ), καθώς και η παροχή κεντροβαρικών συντεταγμένων των επιλέξιμων υποσταθμών ως σημείο αναφοράς. Αυτό θα επιτρέψει στους επενδυτές να αξιολογήσουν τις πιθανότητες επιτυχίας ενός έργου, όταν κρίνεται με βάση το κριτήριο της απόστασης από τον υποσταθμό.
28. Προτείνεται, επίσης, να δημοσιευθεί αναλυτική λίστα με τους αριθμούς πρωτοκόλλου των έργων που είναι επιλέξιμα για τη σχετική διαδικασία, ώστε κάθε ενδιαφερόμενος να μπορεί να γνωρίζει τη θέση του έργου του στη λίστα σε σύγκριση με τα υπόλοιπα. Έτσι, θα μπορεί να εκτιμήσει αν βρίσκεται σε σχετικά υψηλή θέση

και, επομένως, αν έχει ρεαλιστικές πιθανότητες επιτυχίας, εφόσον εφαρμοστεί το συγκεκριμένο κριτήριο. Η διαφάνεια στην παροχή αυτών των πληροφοριών θα συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση του επενδυτικού ενδιαφέροντος, καθώς οι ενδιαφερόμενοι θα έχουν μια σαφή εικόνα για τις πιθανότητες επιτυχίας τους και θα μπορούν να λάβουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό.

Δ. Προϋποθέσεις συμμετοχής και χρόνος συμμόρφωσης – Δυσχέρειες στην εκδήλωση ενδιαφέροντος

29. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, σε συνδυασμό με τον περιορισμένο χρόνο που διατίθεται για την ικανοποίησή τους, καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολη την εκδήλωση ενδιαφέροντος από επενδυτές. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα συνεπάγεται υψηλό κόστος ήδη από τη φάση της εκδήλωσης ενδιαφέροντος, καθώς και σημαντικές δεσμεύσεις κεφαλαίου στο μεσοδιάστημα (έκδοση εγγυητικών επιστολών, δέσμευση ιδίων κεφαλαίων, ανάληψη ευθυνών και υποχρεώσεων κ.λπ.).
30. Όλα τα παραπάνω συνεπάγονται σοβαρές συνέπειες για τους ενδιαφερόμενους φορείς. Για τον λόγο αυτό, πριν ένας επενδυτής αποφασίσει να συμμετάσχει, απαιτείται σειρά πολύπλοκων και χρονοβόρων διαδικασιών, οι οποίες περιλαμβάνουν τη μελέτη του θεσμικού πλαισίου όπως θα έχει τελικά διαμορφωθεί, την ανάλυση δυνατοτήτων χρηματοδότησης, την αξιολόγηση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών φορέων και τον καθορισμό των όρων υπό τους οποίους μπορεί να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη ρευστότητα. Ακολουθώντας, πρέπει να ληφθεί η τελική επενδυτική απόφαση για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα και, εφόσον ληφθεί αυτή η απόφαση, ξεκινά η διαδικασία προετοιμασίας του φακέλου υποψηφιότητας (συλλογή απαραίτητων νομιμοποιητικών εγγράφων, ολοκλήρωση της έκδοσης εγγυητικών επιστολών, υποβολή των σχετικών αιτήσεων και δικαιολογητικών).
31. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτείται και μετάφραση εγγράφων από τα ελληνικά σε άλλες γλώσσες, όπως αγγλικά ή το αντίστροφο. Αυτό συνεπάγεται πρόσθετο κόστος και καθυστερήσεις, που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο συνολικό χρονοδιάγραμμα. Δεδομένων όλων αυτών των προκλήσεων, η διαμόρφωση ενός ρεαλιστικού χρονοδιαγράμματος συμμόρφωσης είναι απολύτως

απαραίτητη, ώστε να επιτρέψει στους επενδυτές να προετοιμαστούν κατάλληλα και να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στο πρόγραμμα.

32. Ως εκ τούτου, και δεδομένου ότι η παρούσα πρωτοβουλία αποσκοπεί στην προσέλκυση επενδύσεων ύψους 1,5 δισ. ευρώ σε έναν νέο κλάδο, όπου εξακολουθούν να υφίστανται πολλές αβεβαιότητες και όπου η διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι πολύπλοκη και απαιτητική, κρίνεται αναγκαίο να παραταθεί το σχετικό χρονικό διάστημα καθότι το διάστημα των 60 ημερών δεν είναι επαρκές.
33. Συγκεκριμένα, προτείνεται η επέκταση της προθεσμίας σε τουλάχιστον 120 ημέρες από τη δημοσίευση της σχετικής Υπουργικής Απόφασης, ώστε να δοθεί επαρκής χρόνος στους επενδυτές να αξιολογήσουν προσεκτικά τις επιλογές τους, να εξετάσουν τη βιωσιμότητα των έργων, να διασφαλίσουν τη χρηματοδότηση και τη διαθεσιμότητα του απαραίτητου εξοπλισμού και να προχωρήσουν στις απαιτούμενες ενέργειες συμμόρφωσης και υποβολής φακέλων. Μια τέτοια προσέγγιση θα ενισχύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον, διασφαλίζοντας ότι οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να προετοιμαστούν κατάλληλα, γεγονός που θα αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχίας του προγράμματος.

Ε. Ζήτημα υποχρεωτικής προέγκρισης δανείου

34. Η απαίτηση για υποβολή προέγκρισης δανείου δεν φαίνεται να είναι επωφελής για τη συμμετοχή των επενδυτών στο πρόγραμμα, για τους εξής λόγους:
 - a. *Πρώτον*, η προέγκριση δανείου δεν διασφαλίζει και πραγματική χρηματοδότηση. Η ύπαρξη προέγκρισης δεν σημαίνει ότι το έργο θα λάβει οριστική χρηματοδότηση, καθώς αυτές τελούν υπό πληθώρα αιρέσεων και προϋποθέσεων που μπορεί τελικά να μην ικανοποιηθούν. Συνεπώς, δεν προσθέτει καμία ουσιαστική εγγύηση ως προς τη βιωσιμότητα του έργου.
 - b. *Δεύτερον*, κατά τον χρόνο που το έργο θα είναι πραγματικά έτοιμο προς εκτέλεση, δηλαδή μετά την έκδοση των όρων σύνδεσης, η προέγκριση είναι πολύ πιθανό να έχει ήδη λήξει ή να έχει καταστεί ανεπίκαιρη. Έτσι, ο επενδυτής δεν θα βρίσκεται σε διαφορετική θέση από κάποιον που δεν είχε λάβει καθόλου προέγκριση δανείου εξαρχής και επομένως η ύπαρξη

προέγκρισης δεν προσφέρει κάτι ουσιαστικά ως προς τη βεβαιότητα υλοποίησης του έργου.

- c. *Τρίτον*, ο στόχος της διασφάλισης ότι μόνο σοβαροί επενδυτές θα συμμετέχουν επιτυγχάνεται ούτως ή άλλως με άλλα μέσα. Ειδικότερα, η υποχρεωτική εγγυητική επιστολή αποτελεί ήδη ένα επαρκές φίλτρο, καθώς οι τράπεζες και τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα εκδίδουν τέτοιες εγγυήσεις μόνο για επενδυτές που είναι πράγματι σε θέση να τις καλύψουν και επομένως η πρόσθετη εξασφάλιση μέσω προέγκρισης δανείου μάλλον είναι αλυσιτελής.
- d. *Τέταρτον*, η «προέγκριση δανείου» ως όρος είναι ασαφής και αόριστος και μπορεί να δημιουργήσει ανισότητες. Δεν υπάρχουν σαφείς προδιαγραφές για το τι ακριβώς θα απαιτείται ως «προέγκριση», ενώ διαφορετικές τράπεζες (ιδίως αλλοδαπές) ενδέχεται να εφαρμόζουν εντελώς διαφορετικά κριτήρια, με αποτέλεσμα να μπορούν να δημιουργηθούν ανισότητες μεταξύ των επενδυτών.
- e. *Πέμπτον*, η προέγκριση δανείου συνήθως προϋποθέτει την προηγούμενη σύναψη εμπορικών συμφωνιών για τη διασφάλιση εσόδων (π.χ. tolling agreements) που πιθανότατα δεν θα έχουν συναφθεί κατά το χρόνο του αιτήματος για προέγκριση. Πράγματι, δεδομένου ότι ο κλάδος της αποθήκευσης ενέργειας είναι νέος και τέτοιες συμβάσεις δεν είναι ακόμα διαδεδομένες, είναι εξαιρετικά απίθανο οι επενδυτές να τις έχουν συνάψει πριν από την έναρξη του διαγωνισμού.
- f. *Έκτον*, η υποχρεωτική προέγκριση δανείου θα επιβαρύνει υπερβολικά το τραπεζικό σύστημα. Η απαίτηση για προέγκριση δανείου σε έργα συνολικής ισχύος 3,5 GW, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι πιθανόν οι αιτήσεις να είναι πολύ περισσότερες, θα οδηγήσει σε κατακλυσμό των τραπεζών με αιτήσεις που ενδεχομένως να μην καταλήξουν σε υλοποιήσιμα έργα. Αυτό θα διασπαθίσει πολύτιμους πόρους του χρηματοπιστωτικού συστήματος, οι οποίοι θα μπορούσαν να κατευθυνθούν σε πιο ώριμες επενδυτικές πρωτοβουλίες.

35. Για τους παραπάνω λόγους, προτείνεται η πλήρης κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής προέγκρισης δανείου ως προϋπόθεση συμμετοχής στο διαγωνισμό.
36. Ωστόσο, θα μπορούσε να εξεταστεί η θέσπιση της υποχρέωσης υποβολής προέγκρισης δανείου σε μεταγενέστερο στάδιο, δηλαδή ως προϋπόθεση για τη λήψη των όρων σύνδεσης, όταν πλέον οι επενδυτές θα έχουν σαφή εικόνα των οικονομικών παραμέτρων του έργου και θα μπορούν να προχωρήσουν σε πιο ουσιαστικές διαπραγματεύσεις με τις τράπεζες. Μια τέτοια προσέγγιση θα διατηρήσει την απαραίτητη επενδυτική πειθαρχία, χωρίς να θέτει αδικαιολόγητα εμπόδια στη συμμετοχή σοβαρών επενδυτών.

ΣΤ. Διασφάλιση διαφάνειας και δυνατότητα ενστάσεων στη διαδικασία

37. Δεδομένης της έντονα ανταγωνιστικής φύσης της παρούσας διαδικασίας και λαμβάνοντας υπόψη τα υψηλά ποσά που θα έχουν επενδύσει οι ενδιαφερόμενοι για να συμμετάσχουν, καθώς και την ανάγκη διασφάλισης της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, είναι απολύτως αναγκαίο η Υπουργική Απόφαση να προβλέπει σαφή διαδικασία ελέγχου και ενστάσεων.
38. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να προβλεφθεί μηχανισμός πρόσβασης στους φακέλους των λοιπών ενδιαφερομένων, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν τη δυνατότητα να αξιολογήσουν αν τηρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις. Σε περίπτωση που εκτιμούν ότι κάποια υποψηφιότητα δεν πληροί τους απαιτούμενους όρους, θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα υποβολής ένστασης. Η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να βασίζεται στο πρότυπο των δημόσιων διαγωνισμών, όπου υπάρχουν συγκεκριμένα στάδια: πρόσβαση στις υποβληθείσες αιτήσεις, δυνατότητα ελέγχου των δικαιολογητικών των λοιπών υποψηφίων, υποβολή ενστάσεων σε καθορισμένο χρονικό διάστημα και αξιολόγηση των ενστάσεων από ανεξάρτητο φορέα (π.χ. ΠΑΑΕΥ ή άλλη αρμόδια αρχή).
39. Η παράλειψη μιας τέτοιας διαδικασίας θα μπορούσε να δημιουργήσει αμφιβολίες στο επενδυτικό κοινό σχετικά με τη διαφάνεια της διαδικασίας, να μειώσει το επενδυτικό ενδιαφέρον και να οδηγήσει σε δικαστικές διενέξεις ως προς την ίδια την απόφαση, θέτοντας σε κίνδυνο συνολικά την ομαλή εξέλιξη του προγράμματος. Επομένως, η πρόβλεψη διαφανούς μηχανισμού ελέγχου και ενστάσεων θα

διασφαλίσει τη νομιμότητα και αξιοπιστία της διαδικασίας, αποτρέποντας τυχόν αδικίες ή αμφισβητήσεις.

Ζ. Κριτήρια Αξιολόγησης – Προτεινόμενες Βελτιώσεις

40. Τα κριτήρια αξιολόγησης κρίνονται γενικά εύλογα, καθώς δίνουν προτεραιότητα στην απόσταση από τον υποσταθμό και προτεραιοποιούν έργα που βρίσκονται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε αναμονή. Ωστόσο, θα πρέπει να γίνουν ορισμένες βελτιώσεις, όπως αυτές που προτείνονται στο σχετικό Παράρτημα.
41. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, προτείνεται να εξεταστεί το ενδεχόμενο τα έργα που διαθέτουν συστήματα αποθήκευσης με τετράωρες μπαταρίες να προτεραιοποιηθούν έναντι άλλων έργων, ιδίως όταν δεσμεύουν τον ίδιο ηλεκτρικό χώρο αλλά μπορούν να παρέχουν μεγαλύτερη ποσότητα ενέργειας στο σύστημα. Αυτή η προσέγγιση θα ενίσχυε την αποδοτική αξιοποίηση του διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου και θα διασφάλιζε ότι τα έργα με μεγαλύτερη δυνατότητα παροχής ενέργειας θα λάβουν τη θέση που τους αναλογεί στη διαδικασία αξιολόγησης.

Η. Κριτήρια αντισυγκέντρωσης – Προτάσεις Βελτίωσης

42. Τα κριτήρια αντισυγκέντρωσης αποτελούν μια ιδιαίτερα επιτυχημένη ρύθμιση, καθώς αντιμετωπίζουν το κρίσιμο ζήτημα της πιθανής χειραγώγησης της αγοράς, σε περίπτωση συγκέντρωσης σημαντικού αριθμού ΣΑΗΕ στα χέρια ολίγων οικονομικών φορέων. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνονται περαιτέρω βελτιώσεις, ώστε να διασφαλιστεί η απόλυτη σαφήνεια των κανόνων για όλους τους επενδυτές και η αποτροπή καταστρατήγησης των σχετικών ρυθμίσεων μέσω έμμεσων μεθόδων.
43. Προτείνεται, καταρχάς, στις περιπτώσεις όπου η διαχείριση ενός ΣΑΗΕ έχει ανατεθεί σε τρίτο φορέα (για παράδειγμα μέσω Tolling Agreement), η ισχύς του να προσμετράται στα όρια του διαχειριστή αυτού, καθώς και στον όμιλο στον οποίο ανήκει, ώστε να αποτρέπεται η συγκέντρωση ισχύος μέσω συμβατικών παρακάμψεων των κανόνων αντισυγκέντρωσης.
44. Παράλληλα, για λόγους ενότητας και πρακτικής λειτουργίας, θα πρέπει να

υιοθετηθούν σχεδόν αυτολεξεί (με ορισμένες μικρές βελτιώσεις) οι ρυθμίσεις που έχουν ήδη εφαρμοστεί για την αντισυγκέντρωση στο πλαίσιο των διαγωνισμών ενισχυόμενων μπαταριών, καθώς έχουν δοκιμαστεί στην πράξη, αναλυθεί εκτενώς από τη ΡΑΕ και αποδειχθεί αποτελεσματικές ως προς τον στόχο που επιδιώκουν.

45. Επιπλέον, σε σχέση με το όριο των 500 MW, οι απόψεις που έχουν ληφθεί από φορείς της αγοράς διίστανται. Ορισμένοι θεωρούν ότι το όριο είναι πολύ χαμηλό και θα πρέπει να αυξηθεί, ενώ άλλοι εκτιμούν ότι ακόμη και αυτό το όριο είναι υπερβολικά υψηλό, διότι θα μπορούσε να επιτρέψει τον έλεγχο της αγοράς αποθήκευσης από μόλις 6-7 ομίλους, αν υποτεθεί ότι θα αναπτυχθεί όλη η διαθέσιμη χωρητικότητα. Αν τελικά κατασκευαστούν μόνο 1-2 GW, το μερίδιο ανά επενδυτή θα μπορούσε να είναι ακόμη μεγαλύτερο, συγκεντρώνοντας υπερβολική ισχύ σε λίγα μόλις χέρια.

46. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί αν το όριο των 500 MW βασίζεται σε σχετική μελέτη αγοράς που αξιολογεί την ευαισθησία του συστήματος έναντι του κινδύνου χειραγώγησης. Εάν δεν υπάρχει τέτοια μελέτη, θα μπορούσε να υιοθετηθεί μια πιο συντηρητική προσέγγιση αρχικά, με τη δυνατότητα να επανεξεταστεί αφού διαπιστωθεί εάν υπάρχει επαρκής διασπορά ισχύος στην αγορά και εφόσον διασφαλιστεί ότι δεν υφίσταται κίνδυνος συγκέντρωσης σε λίγους ομίλους. Κατόπιν, θα μπορούσε να εξεταστεί η σταδιακή αύξηση του ορίου πριν από το 2030.

47. Με αυτές τις προσαρμογές, το πλαίσιο αντισυγκέντρωσης θα καταστεί πιο σαφές, δίκαιο και αποτελεσματικό, εξασφαλίζοντας υγιή ανταγωνισμό και αποτρέποντας την πιθανότητα μονοπωλιακών πρακτικών.

48. Η. Επίλογος – Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

49. Όπως προαναφέρθηκε, στο Παράρτημα της παρούσας επιστολής περιλαμβάνονται αναλυτικές προτάσεις που αφορούν διάφορες λεπτομέρειες του σχεδίου της Υπουργικής Απόφασης.

50. Ελπίζουμε οι ανωτέρω προτάσεις μας (όπως και τα σχόλια στο Παράρτημα) να σας φανούν χρήσιμες και να συμβάλουν στην περαιτέρω βελτίωση αυτής της τόσο

σημαντικής και πολλά υποσχόμενης πρωτοβουλίας, σε έναν κλάδο της ενέργειας με ιδιαίτερη στρατηγική σημασία.

51. Από την πλευρά μας, ως Συμβούλιο Αλλοδαπών Επενδυτών, παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή περαιτέρω συζήτηση, εφόσον απαιτηθεί.

Με εκτίμηση,

Για λογαριασμό του Συμβουλίου Αλλοδαπών Επενδυτών (Foreign Investors' Council)

Ευάγγελος Ν. Κουράκης

Νομικός Σύμβουλος & Γενικός Γραμματέας του ΔΣ του Συμβουλίου

Εταίρος Δικηγορικής Εταιρείας Κουταλίδη
Επικεφαλής Τομέα Ενέργειας, Βιωσιμότητας και Υποδομών

Μαριαντίνα Λιλή- Κόκκορη

Δικηγόρος & Μέλος του Συμβουλίου

Μέλος Δικηγορικής Εταιρείας Κουταλίδη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σχόλια και προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σχέδιο της Υπουργικής Απόφασης

Άρθρο 1

Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

1. Με την παρούσα καθορίζεται η μέγιστη ισχύς έγχυσης μεμονωμένων Σταθμών Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (Σ.Α.Η.Ε.) τεχνολογίας συσσωρευτών για τους οποίους μπορούν να χορηγηθούν Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης από τους αρμόδιους Διαχειριστές του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Μ.Η.Ε.) και του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε) οι οποίοι συνδέονται στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα.

Επίσης καθορίζονται:

- α) οι δικαιούχοι υποβολής αίτησης, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και τα στοιχεία που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι με το αίτημα χορήγησης Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης για την εγκατάσταση μεμονωμένου Σ.Α.Η.Ε. στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα,
- β) τα απαιτούμενα τεχνικά χαρακτηριστικά των σταθμών αποθήκευσης,
- γ) τα κριτήρια αντισυγκέντρωσης και τα κριτήρια επιλογής που σχετίζονται με τη γεωγραφική θέση του Σ.Α.Η.Ε, το αιτούμενο σημείο σύνδεσης και τη σειρά υποβολής αιτήματος για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.
- δ) τα κριτήρια αξιολόγησης για τη διαμόρφωση και τον καθορισμό της σειράς προτεραιότητας αξιολόγησης για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης
- ε) οι κυρώσεις που εφαρμόζονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των κατόχων των Σ.Α.Η.Ε. με τα προβλεπόμενα στον νόμο και την παρούσα

και λοιπές λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 11Δ του ν. 4685/2020 (Α'92).

2. Οι μεμονωμένοι Σ.Α.Η.Ε., για τους οποίους θα χορηγηθεί Οριστική Προσφορά Σύνδεσης στο πλαίσιο του άρθρου 11Δ του ν. 4685/2020 δε λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση.

Άρθρο 2

Μέγιστο όριο ισχύος Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε. της παρ. 2 του άρθρου 11Δ του ν.4685/2020

1. Το μέγιστο όριο ισχύος Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης που μπορούν να χορηγηθούν από τον Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. και τον Διαχειριστή του Ε.Δ.Δ.Η.Ε. για μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε.

του άρθρου 11Δ του ν. 4685/2020 καθορίζεται σε:

α) δύο χιλιάδες οχτακόσια πενήντα μεγαβάτ (2650 MW) μέγιστης ισχύος έγχυσης για προσφορές που χορηγούνται από τον Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε., ΑΔΜΗΕ Α.Ε., επιμεριζόμενη σε εξακόσια μεγαβάτ (600 MW) για Σ.Α.Η.Ε. της Ομάδας Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'» και «ΕΣΜΗΕ Α2'», διακόσια πενήντα μεγαβάτ (250 MW) για Σ.Α.Η.Ε. της Ομάδας Έργων «ΕΣΜΗΕ Β'» και χίλια οχτακόσια μεγαβάτ (1800 MW) για Σ.Α.Η.Ε. της Ομάδας Έργων «ΕΣΜΗΕ Γ'» αντίστοιχα, όπως εξειδικεύεται στο άρθρο 6.

β) εννιακόσια μεγαβάτ (900 MW) μέγιστης ισχύος έγχυσης για προσφορές που χορηγούνται από τον Διαχειριστή του Ε.Δ.Δ.Η.Ε., ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε., επιμεριζόμενη σε τετρακόσια μεγαβάτ (400 MW) για Σ.Α.Η.Ε. της Ομάδας Έργων «ΕΔΔΗΕ Α'», διακόσια μεγαβάτ (200 MW) για Σ.Α.Η.Ε. της Ομάδας Έργων «ΕΔΔΗΕ Β'», διακόσια μεγαβάτ (200 MW) για Σ.Α.Η.Ε. της Ομάδας Έργων «ΕΔΔΗΕ Γ'» και εκατό (100 MW) για Σ.Α.Η.Ε. της Ομάδας Έργων «ΕΔΔΗΕ Δ'», όπως εξειδικεύεται στο άρθρο 6.

Η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης για Σ.Α.Η.Ε. ισχύος μικρότερης ή ίσης των δέκα μεγαβάτ (10 MW) χορηγείται από τη ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. και για μεγαλύτερη των δέκα μεγαβάτ (10 MW) από την ΑΔΜΗΕ Α.Ε..

Το μέγιστο όριο ισχύος προσφορών σύνδεσης δεν γεννά υποχρέωση δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου ούτε δημιουργεί υποχρέωση χορήγησης οριστικής προσφοράς σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή για τα αιτήματα που θα καταταχθούν σε σειρά προτεραιότητας αξιολόγησης, στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης.

2. Για την Ομάδα Έργων «ΕΣΜΗΕ Γ'» του άρθρου 6, η ισχύς επιμερίζεται ανά Περιφέρεια του

του Διασυνδεδεμένου Συστήματος, συνεκτιμώντας τους λειτουργούντες φωτοβολταϊκούς σταθμούς και τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς για τους οποίους έχει χορηγηθεί Οριστική Προσφορά Σύνδεσης σε κάθε Διοικητική Περιφέρεια, ως ακολούθως:

Περιφέρεια	Μέγιστο όριο ισχύος για χορήγηση ΟΠΣ (MW)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	150
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	300
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	300
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	150
ΗΠΕΙΡΟΥ	100
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	150
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	200
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	200

ΑΤΤΙΚΗΣ	100
ΚΡΗΤΗΣ	100
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΝΗΣΙΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ)	25
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	25

Σε περίπτωση μη εξάντλησης του μέγιστου ορίου ισχύος για κάποια εκ των Περιφερειών της παρούσας, εντός των χρονικών ορίων του άρθρου 3, το διαθέσιμο υπόλοιπο μεταφέρεται στην Περιφέρεια με το μεγαλύτερο όριο διατιθέμενης ισχύος, και η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι εξάντλησης του ορίου ή των αποδεκτών αιτημάτων.

3. Σε περίπτωση μη εξάντλησης του ορίου ισχύος κάθε Ομάδας Έργων του Διαχειριστή ΕΔΔΗΕ

όπως περιγράφεται στην παρ.1, με επιφύλαξη των οριζομένων της παρ. 2 και εντός των χρονικών ορίων του άρθρου 3, το διαθέσιμο υπόλοιπο μεταφέρεται και προστίθεται αρχικώς στο αντίστοιχο περιθώριο ισχύος των Ομάδων Έργων του ΔΕΔΔΗΕ για τις οποίες έχει εκδηλωθεί το μεγαλύτερο ενδιαφέρον από κατόχους Σ.Α.Η.Ε.. Αντίστοιχα σε περίπτωση μη εξάντλησης του ορίου ισχύος κάθε Ομάδας Έργων του Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ, το διαθέσιμο υπόλοιπο μεταφέρεται στην Περιφέρεια με το μεγαλύτερο όριο διατιθέμενης ισχύος της Ομάδας «ΕΣΜΗΕ Γ'»..

Άρθρο 3

Δικαιούχοι και διαδικασία υποβολής αίτησης χορήγησης Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης

1. Δικαιούχοι υποβολής αιτήματος για ένταξη στις προβλέψεις της παρούσας πρόσκλησης για

διαμόρφωση σειράς προτεραιότητας αξιολόγησης για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κάτοχοι μεμονωμένων Σ.Α.Η.Ε. που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) διαθέτουν για τους μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε., εφόσον απαιτείται, εν ισχύ άδεια αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας τεχνολογίας συσσωρευτών και έχουν υποβάλει πλήρες αίτημα για Οριστική Προσφορά Σύνδεσης στον αρμόδιο Διαχειριστή μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4951/2022,

β) έχουν εκδώσει την προβλεπόμενη από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο περιβαλλοντική άδεια για τον Σ.Α.Η.Ε., εφόσον αυτή απαιτείται. Στην περίπτωση που δεν απαιτείται προσκομίζεται στο στάδιο της σύμβασης σύνδεσης σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας ή περιβαλλοντική άδεια για την περίπτωση τυχόν σωρευτικής επίδρασης.

γ) έχουν εξασφαλίσει, κατά την υποβολή της αίτησης συμμετοχής στην παρούσα πρόσκληση προέγκριση δανείου ή διαθέτουν ίδια κεφάλαια για την υλοποίηση του έργου.

δ) ο υπό ανάπτυξη Σ.Α.Η.Ε. διαθέτει μέγιστη ισχύ έγχυσης μεγαλύτερη ή ίση του μισού

μεγαβάτ (0.5 MW) και ωφέλιμη χωρητικότητα τουλάχιστον δύο (2) ωρών, βάσει της οικείας Άδειας Αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή της σχετικής αίτησης για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης προς τον ΔΕΔΔΗΕ,

ε) ο Σ.Α.Η.Ε. είναι τεχνολογίας συσσωρευτών,

στ) για τον υποψήφιο Σ.Α.Η.Ε. δεν έχει χορηγηθεί Οριστική Προσφορά Σύνδεσης,

ζ) ο υποψήφιος Σ.Α.Η.Ε. δεν έχει επιλεγεί για χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης μέσω των ανταγωνιστικών διαδικασιών του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011,

η) ο κάτοχος του Σ.Α.Η.Ε. δεν έχει λάβει Οριστική Προσφορά Σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή για ένταξη στις προβλέψεις της παρ. 5 του άρθρου 11Γ του ν. 4685/2020, περί προσθήκης μεμονωμένων συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Α.Π.Ε. που συνδέονται σε κοινό σημείο σύνδεσης με αυτούς, ή δεν εμπίπτει στις προβλέψεις του άρθρου 39 του ν. 5151/2024 περί μετατροπής συμβατικών μονάδων σε συστήματα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή της παρ. 15 του άρθρου 132 του ν. 4001/2011, περί μετατροπής αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα σε άδειες αποθήκευσης,

θ) διαθέτουν αποδεικτικό εξασφάλισης χρήσης του γηπέδου στο οποίο θα εγκατασταθεί ο Σ.Α.Η.Ε.. Σε περίπτωση που ο Σ.Α.Η.Ε. εγκαθίσταται σε δημόσιες εκτάσεις και για την απόδειξη της εξασφάλισης του γηπέδου απαιτούνται τα δικαιολογητικά των περ. ε' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 34 του Ν.4951/2022, τα οποία υποβάλλονται στον αρμόδιο Διαχειριστή κατά το στάδιο υπογραφής της Σύμβασης Σύνδεσης. Στην περίπτωση αυτή οι φάκελοι των αιτημάτων σε προηγούμενα της σύμβασης σύνδεσης στάδια της διαδικασίας ένταξης στην παρούσα πρόσκληση και στη χορήγηση προσφοράς σύνδεσης θεωρούνται πλήρεις με την προσκόμιση αιτήματος στην αρμόδια υπηρεσία για την εξασφάλιση του γηπέδου.

2. Για την ένταξη στις προβλέψεις της παρούσας πρόσκλησης, οι ενδιαφερόμενοι που πληρούν

τις προϋποθέσεις της παρ. 1 υποβάλλουν ηλεκτρονικά στη Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με κοινοποίηση στον αρμόδιο Διαχειριστή, εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της παρούσας για Σ.Α.Η.Ε. με ισχύ έγχυσης μεγαλύτερη των δέκα μεγαβάτ (10 MW) που εγκαθίστανται σε περιφέρειες του Πίνακα του άρθρου 2 εκτός των Περιφερειών Κρήτης, Κυκλάδων και Ιονίων Νήσων, και εντός εκατόν είκοσι (120) ημερών από τη δημοσίευση της παρούσας για Σ.Α.Η.Ε. με ισχύ έγχυσης μικρότερη ή ίσης των δέκα μεγαβάτ (10 MW) και για ΣΑΗΕ που εγκαθίστανται στις Περιφέρειες Κρήτης, Κυκλάδων και Ιονίων Νήσων, αίτηση για ένταξη στις προβλέψεις της παρούσας πρόσκλησης συνοδευόμενη από τα ακόλουθα:

α) άδεια αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον αυτή απαιτείται σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο,

β) δήλωση της μέγιστης ισχύος έγχυσης του Σ.Α.Η.Ε. για την οποία αιτούνται ένταξη στις προβλέψεις της παρούσας,

γ) προέγκριση δανείου από τραπεζικό φορέα για την υλοποίηση του Σ.Α.Η.Ε. ή/και αποδεικτικά στοιχεία διαθεσιμότητας των απαιτούμενων ίδιων κεφαλαίων για την υλοποίηση του έργου, συνοδευόμενα από Υπεύθυνη Δήλωση ότι τα κεφάλαια αυτά θα

χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την υλοποίηση του Σ.Α.Η.Ε., εφόσον το έργο λάβει Οριστική Προσφορά Σύνδεσης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης. Το άθροισμα του ποσού του προεγκεκριμένου δανείου και των ιδίων κεφαλαίων του αιτούντος θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο του κόστους εγκατάστασης του αιτούμενου Σ.Α.Η.Ε. Για την εφαρμογή του κριτηρίου αυτού δεν γίνονται αποδεκτές επιστολές πρόθεσης χρηματοδότησης.

δ) συνοπτική τεχνική περιγραφή του έργου, σύμφωνα με την Άδεια Αποθήκευσης, και δήλωση τεχνικών χαρακτηριστικών του Σ.Α.Η.Ε. στην οποία περιλαμβάνονται η ωφέλιμη χωρητικότητα αποθήκευσης κατά την έναρξη λειτουργίας του σταθμού σε ώρες (MWh/MW), οι κεντροβαρικές συντεταγμένες του γηπέδου εγκατάστασης του Σ.Α.Η.Ε. και το αιτούμενο σημείο σύνδεσης στο Σύστημα Μεταφοράς ή στο Δίκτυο Διανομής,

ε) απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση με βάση το σχετικώς εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο. Σε περίπτωση απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση γίνεται αποδεκτό αντίγραφο του αιτήματος προς την αρμόδια υπηρεσία για χορήγηση Βεβαίωσης Απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση, με αναφορά του σχετικού αριθμού πρωτοκόλλου,.

στ) πλήρες αίτημα χορήγησης Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης που έχει υποβληθεί στον αρμόδιο Διαχειριστή, στην οποία να αναγράφεται και ο αριθμός πρωτοκόλλου του Διαχειριστή, συνοδευόμενο από αποδεικτικό περί της πληρότητάς του αιτήματος. Για έργα ΣΑΗΕ που απαλλάσσονται της περιβαλλοντικής αδειοδότησης ως κριτήριο πληρότητας από τον αρμόδιο Διαχειριστή γίνεται αποδεκτό το αίτημα προς την αρμόδια υπηρεσία για χορήγηση Βεβαίωσης Απαλλαγής από την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

ζ) αποδεικτικό εξασφάλισης χρήσης του γηπέδου εγκατάστασης του Σ.Α.Η.Ε. στο όνομα του κατόχου αυτού ή του Ομίλου στον οποίο ο κάτοχος αυτού ανήκει (τίτλος κτήσης, συμβόλαιο μίσθωσης ή προσύμφωνο ή ιδιωτικό συμφωνητικό ή άλλο αντίστοιχο σύμφωνο χρονικής διάρκειας τουλάχιστον δέκα (10) ετών). Σε περίπτωση που ο Σ.Α.Η.Ε. εγκαθίσταται σε δημόσιες εκτάσεις, υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση ότι τα δικαιολογητικά των περ. ε' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 34 του Ν.4951/2022 είναι διαθέσιμα και θα υποβληθούν στον αρμόδιο Διαχειριστή κατά το στάδιο υπογραφής της Σύμβασης Σύνδεσης. Στην περίπτωση αυτή οι φάκελοι των αιτημάτων σε προηγούμενα της σύμβασης σύνδεσης στάδια της διαδικασίας ένταξης στην παρούσα πρόσκληση και στη χορήγηση προσφοράς σύνδεσης θεωρούνται πλήρεις με την προσκόμιση αιτήματος στην αρμόδια υπηρεσία για την εξασφάλιση του γηπέδου.

η) Υπεύθυνη Δήλωση ότι για τον σταθμό αποθήκευσης δεν έχει εκδοθεί Οριστική Προσφορά Σύνδεσης

θ) Υπεύθυνη Δήλωση ότι ο σταθμός αποθήκευσης δεν έχει επιλεγεί για χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης μετά από συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών και ότι δε θα συμμετέχει σε τρέχουσες και μελλοντικές διαγωνιστικές διαδικασίες για χορήγηση ενίσχυσης, ι) Υπεύθυνη Δήλωση ότι ο κάτοχος του Σ.Α.Η.Ε. δεν έχει λάβει για τον εν λόγω σταθμό Οριστική Προσφορά Σύνδεσης για ένταξη στις προβλέψεις της παρ. 5 του άρθρου 11Γ του ν. 4685/2020, περί προσθήκης μεμονωμένων συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Α.Π.Ε. που συνδέονται σε κοινό σημείο σύνδεσης με αυτούς, ή δεν εμπίπτει στο άρθρο 39 του ν. 5151/2024 περί μετατροπής

συμβατικών μονάδων σε συστήματα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή της παρ. 15 του άρθρου 132 του ν. 4001/2011, περί μετατροπής αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα σε άδειες αποθήκευσης,

ια) Υπεύθυνη Δήλωση με την οποία επιλέγεται από τις κατηγορίες του άρθρου 6 η Ομάδα Έργων στην οποία ο κάτοχος του Σ.Α.Η.Ε. επιθυμεί να εντάξει το προς αξιολόγηση έργο. Σε περίπτωση επιλογής της Ομάδας Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'» ή «ΕΣΜΗΕ Α2'», ο κάτοχος του Σ.Α.Η.Ε. συνυποβάλλει την οικεία διμερή σύμβαση με βιομηχανικό ενεργοβόρο καταναλωτή ή επιχείρηση, αντίστοιχα, συνοδευόμενη από Υπεύθυνη Δήλωση του βιομηχανικού ενεργοβόρου καταναλωτή ή της επιχείρησης ότι δεν έχει συνάψει στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης διμερείς συμφωνίες με Σ.Α.Η.Ε. αθροιστικής ισχύος μεγαλύτερης των διακοσίων μεγαβάτ (200 MW). Σε περίπτωση επιλογής Ομάδας Έργων «ΕΣΜΗΕ Β'», συνυποβάλλονται τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο Σ.Α.Η.Ε. πληροί τις προϋποθέσεις υπαγωγής σε αυτή.

ιβ) Υπεύθυνη Δήλωση ότι σε περίπτωση που η μέγιστη ισχύς έγχυσης του Σ.Α.Η.Ε. οδηγεί σε υπέρβαση του ορίου ανά Περιφέρεια του άρθρου 2 ή των ορίων ανά Ομάδα Έργων του άρθρου 6, ο κάτοχος θα προχωρήσει σε τροποποίηση ή κατάτμηση της άδειας αποθήκευσης ώστε η συνολική ισχύς των έργων που θα επιλεγούν να μην υπερβαίνει τα όρια ισχύος του άρθρου 2 και του άρθρου 6,

ιγ) Εγγυητική επιστολή ύψους διακοσίων χιλιάδων ευρώ ανά μεγαβάτ (200.000 €/MW) για Σ.Α.Η.Ε. των Ομάδων Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'», «ΕΣΜΗΕ Α2'», «ΕΣΜΗΕ Β'» και «ΕΣΜΗΕ Γ'» και ύψους πενήντα χιλιάδων ευρώ ανά μεγαβάτ (50.000 €/MW) για Σ.Α.Η.Ε. των Ομάδων Έργων «ΕΔΔΗΕ Α'», «ΕΔΔΗΕ Β'», «ΕΔΔΗΕ Γ'» και «ΕΔΔΗΕ Δ'», αντίστοιχα, υπολογιζόμενη επί της μέγιστης ισχύος έγχυσης του Σ.Α.Η.Ε. για την οποία αιτούνται την ένταξη στην παρούσα πρόσκληση,

ιδ) Υπεύθυνη Δήλωση ότι εφόσον επιλεγούν για ένταξη στη λίστα προτεραιότητας αξιολόγησης για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης με την αίτηση της παρούσας, δεν παραβιάζονται τα όρια αντισυγκέντρωσης του άρθρου 5,

ιε) Υπεύθυνη Δήλωση ότι ο υποψήφιος Σ.Α.Η.Ε. πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις του άρθρου 4.

3. Ταυτόχρονα με την αίτηση της παρ. 2 δύναται να υποβάλλεται στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. αίτημα τροποποίησης ή κατάτμησης της Άδειας Αποθήκευσης για ισχύ ή/και ωφέλιμη χωρητικότητα μικρότερη από την ισχύ και την χωρητικότητα του σταθμού που αναφέρεται στην οικεία Άδεια Αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπροσθέτως, κάτοχοι σταθμών Α.Π.Ε. με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας των παρ. 11Α και 11Β του άρθρου 10 του ν. 4685/2020 που έχουν υποβάλει στον αρμόδιο Διαχειριστή πλήρες αίτημα χορήγησης Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης και επιθυμούν να μετατρέψουν τους σταθμούς τους σε μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε. και να ενταχθούν στις προβλέψεις της παρούσας πρόσκλησης, υποβάλλουν σχετικό αίτημα στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. Τα αιτήματα της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προκειμένου να κάνει δεκτή την αίτηση της παρ. 2, και στον αρμόδιο Διαχειριστή. Η τροποποίηση της άδειας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή βεβαίωσης παραγωγού πραγματοποιείται εφόσον το έργο καταταγεί στη λίστα προτεραιότητας αξιολόγησης για

χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης. Σε περίπτωση κατάτμησης της Άδειας Αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, η ισχύς του Σ.Α.Η.Ε. που δεν επιλεγεί στα πλαίσια της παρούσας δεν χάνει την σειρά προτεραιότητας του αρχικού αιτήματος που έχει υποβάλει στον αρμόδιο Διαχειριστή.

4. Μετά το πέρας των προθεσμιών της παρ.2 για υποβολή αίτησης συμμετοχής στην παρούσα

πρόσκληση, η Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας του ΥΠΕΝ, αξιολογεί τα αιτήματα που υποβλήθηκαν σχετικά με την ικανοποίηση ή μη των κριτηρίων και δικαιολογητικών της παρούσας και σε συνεργασία με τους αρμόδιους Διαχειριστές επιβεβαιώνει την ημερομηνία πληρότητας των αιτημάτων που υποβλήθηκαν από τους συμμετέχοντες για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, την απόσταση του ΣΑΗΕ από το ΚΥΤ ή τον Υ/Σ ή το γήπεδο εγκατάστασης και των στοιχείων κατανάλωσης των επιχειρήσεων ή ενεργοβόρων βιομηχανιών, ή ό,τι άλλο απαιτείται, ώστε να καταστεί δυνατή η προτεραιοποίηση των έργων σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρούσας.

Σε περίπτωση εν εξελίξει τροποποίησης οιασδήποτε εκ των αδειών υποψήφιου έργου, για τη συμμετοχή στην παρούσα πρόσκληση υποβάλλονται τα εν ισχύ έγγραφα και στοιχεία της άδειας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, βάσει των οποίων γίνεται η σχετική αξιολόγηση. Τυχόν τροποποίηση αδειών υποβάλλεται στους αρμόδιους φορείς μετά την έκδοσή της και το έργο διατηρεί την κατάταξή του σε σειρά προτεραιότητας αξιολόγησης για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρούσας, εφόσον από την τροποποίηση δεν μεταβάλλονται τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάταξη του έργου (π.χ. θέση εγκατάστασης). Σε διαφορετική περίπτωση, οι αρμόδιοι φορείς ενημερώνουν τη Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας του ΥΠΕΝ, προκειμένου το έργο να απενταχθεί από τη σειρά κατάταξης.

Άρθρο 4

Τεχνικές απαιτήσεις και λειτουργικοί περιορισμοί

1. Οι Σ.Α.Η.Ε. που είναι επιλέξιμοι για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης στο πλαίσιο

της παρούσας οφείλουν να:

α) διαθέτουν κατά την έναρξη λειτουργίας τους ωφέλιμη χωρητικότητα διάρκειας τουλάχιστον δύο (2) ωρών (MWh/MW),

β) διαθέτουν βαθμό απόδοσης πλήρους κύκλου κατ' ελάχιστον ίσο με 80% κατά την έναρξη λειτουργίας τους συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των ιδιοκαταναλώσεων και εσωτερικών απωλειών τους,

γ) πληρούν το σύνολο των τεχνικών απαιτήσεων για σύνδεση σταθμών αποθήκευσης με το Ε.Σ.Μ.Η.Ε., σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/631 της Επιτροπής της 14ης Απριλίου 2016 για τη θέσπιση κώδικα δικτύου όσον αφορά τις απαιτήσεις για τη σύνδεση ηλεκτροπαραγωγών με το δίκτυο, ή άλλου αντίστοιχου που θα περιλαμβάνει ανάλογες απαιτήσεις για τη σύνδεση Σ.Α.Η.Ε.,

δ) διαθέτουν ικανότητα συμμετοχής στις διαδικασίες Εφεδρείας Διατήρησης Συχνότητας,

χειροκίνητης και αυτόματης Εφεδρείας Αποκατάστασης Συχνότητας (ΕΔΣ, χΕΑΣ και αΕΑΣ) του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. εφόσον συνδέονται στο Ε.Σ.Μ.Η.Ε. ή του προτύπου IEC TS 62786-3 για ΣΑΗΕ που συνδέονται στο Ε.Δ.Δ.Η.Ε.,

ε) είναι συμβατοί με τα πρότυπα EN IEC 62933-5-2, NFPA 855, EN IEC 61936-1 ή με ισοδύναμα διεθνή ή εθνικά πρότυπα και κανονισμούς,

στ) οφείλουν πριν τη θέση τους σε λειτουργία να είναι ασφαλισμένοι από έγκριτο ασφαλιστικό φορέα, τουλάχιστον έναντι πυρκαγιάς, εκρήξεων και διάχυσης τοξικών υλικών καθ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής και της μετέπειτα λειτουργίας τους. Για τους Σ.Α.Η.Ε. της παρούσας εφαρμόζονται τα μέτρα πυρόσβεσης των ενοτήτων Στ.1 και Στ.2 του Παραρτήματος Β' της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/103448/7298/25.9.2024 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 5628), περί προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων για έργα Μεμονωμένων Σταθμών Ηλεκτροχημικής Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (Μπαταρίες) κατηγορίας Β,

ζ) αποξηλώνονται και ο εξοπλισμός τους ανακυκλώνεται μετά το πέρας της διάρκειας ζωής τους, με μέριμνα των κατόχων αυτών, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και τηρώντας τις σχετικές υποχρεώσεις όπως ειδικότερα θα καθοριστούν στο εθνικό κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο.

2. Οι Σ.Α.Η.Ε. της παρούσας υπόκεινται σε λειτουργικούς περιορισμούς της παρ. 13 του άρθρου

10. του ν. 4951/2022 καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας τους, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό, κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο.

Άρθρο 5

Κριτήρια αντισυγκέντρωσης

1. Για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης σε μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε., στο πλαίσιο

της παρούσας, τίθεται ανώτατο συνολικό όριο μέγιστης ισχύος έγχυσης των σταθμών ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων επιχειρήσεων συνδεδεμένων άμεσα ή έμμεσα με αυτό, ίσο με διακόσια μεγαβάτ (200 MW).

2. Ειδικώς για μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε. που συνδέονται στο Ε.Δ.Δ.Η.Ε., για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης στο πλαίσιο της παρούσας, τίθεται ανώτατο όριο μέγιστης ισχύος έγχυσης ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων επιχειρήσεων συνδεδεμένων άμεσα ή έμμεσα με αυτό, ίσο με πενήντα μεγαβάτ (50 MW).

3. Ειδικώς για μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε. που εντάσσονται στις Ομάδες Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'» και

Ομάδες Έργων «ΕΣΜΗΕ Α2'» και «ΕΔΔΗΕ Δ'» για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης στο πλαίσιο της παρούσας, τίθεται ανώτατο όριο μέγιστης ισχύος έγχυσης ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων επιχειρήσεων συνδεδεμένων άμεσα ή έμμεσα με αυτό, ίσο με εκατό μεγαβάτ (100 MW) για την Ομάδα Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1», και πενήντα μεγαβάτ (50 MW) για τις Ομάδες Έργων «ΕΣΜΗΕ Α2'» και «ΕΔΔΗΕ Δ'» αντίστοιχα.

4. Επιπροσθέτως των κριτηρίων των παρ. 1 και 2, τίθεται ανώτατο όριο συνολικής μέγιστης

ισχύος έγχυσης των Σ.Α.Η.Ε. τεχνολογίας συσσωρευτών για τους οποίους χορηγούνται Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης και οι οποίοι τίθενται σε λειτουργία, είτε ως μεμονωμένοι Σ.Α.Η.Ε. είτε ως Σ.Α.Η.Ε. που συνδυάζονται με σταθμούς ΑΠΕ, εξαιρουμένων των σταθμών της παρ. 11Α του άρθρου 10 του ν. 4685/2020, κατ' εφαρμογή της παρούσας και των λοιπών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων επιχειρήσεων συνδεδεμένων άμεσα ή έμμεσα με αυτό, τα πεντακόσια μεγαβάτ (500 MW), έως το έτος 2030, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ.

5. Η τήρηση των ορίων των παρ. 1 έως 4 του παρόντος εφαρμόζεται και ελέγχεται βάσει του

ποσοστού (μεριδίου) συμμετοχής κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου και των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων με αυτό εταιρειών, στο νομικό πρόσωπο που κατέχει τους υπό ανάπτυξη Σ.Α.Η.Ε..

6. Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση Σ.Α.Η.Ε. σε οποιοδήποτε στάδιο ανάπτυξης και λειτουργίας

του έργου, σε περίπτωση που με τη μεταβίβαση αυτή προκύπτει παραβίαση των κριτηρίων αντισυγκέντρωσης των παρ. 1 έως 4 του παρόντος.

7. Για τη διασφάλιση της τήρησης των ορίων αντισυγκέντρωσης του παρόντος, ο κάτοχος του

Σ.Α.Η.Ε. υποβάλλει σε ετήσια βάση στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και στη Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας Υπεύθυνη Δήλωση ότι δεν έχει υπό την κατοχή του άμεσα ή έμμεσα σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας τεχνολογίας συσσωρευτών σε ισχύ και κατά ποσοστό που υπερβαίνει τα εν λόγω όρια αντισυγκέντρωσης, συνοδευόμενη από στοιχεία που περιγράφουν τα μερίδια συμμετοχής τους σε Σ.Α.Η.Ε..

Άρθρο 6

Ομάδες Έργων και κριτήρια κατάταξης σε σειρά προτεραιότητας αξιολόγησης για τη χορήγηση

Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης

1. Εντός εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων του άρθρου 3, η

Διεύθυνση Ηλεκτρικής Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αξιολογεί την πληρότητα των αιτήσεων και τις κατατάσσει σε Ομάδες Έργων Σ.Α.Η.Ε. και σε σειρά προτεραιότητας προς αξιολόγηση από τον αρμόδιο Διαχειριστή για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, βάσει των κριτηρίων του παρόντος.

2. Στην Ομάδα Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος

πεντακοσίων μεγαβάτ (500 MW), που συνδέονται στο ΕΣΜΗΕ. Στην Ομάδα αυτή εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. οι κάτοχοι των οποίων έχουν συνάψει διμερείς δεσμευτικές συμφωνίες χρονικής

διάρκειας τουλάχιστον οχτώ (8) ετών με ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές για ισχύ και χωρητικότητα που αντιστοιχεί στο σύνολο της ισχύος και χωρητικότητας του Σ.Α.Η.Ε.

Στην Ομάδα Έργων «ΕΣΜΗΕ Α2'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος εκατό μεγαβάτ (100 MW), που συνδέονται στο ΕΣΜΗΕ και οι κάτοχοι αυτών έχουν συνάψει διμερείς δεσμευτικές συμφωνίες χρονικής διάρκειας τουλάχιστον οχτώ (8) ετών με επιχειρήσεις για ισχύ και χωρητικότητα που αντιστοιχεί στο σύνολο της ισχύος και χωρητικότητας του Σ.Α.Η.Ε.

Στις περιπτώσεις των Ομάδων Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'» και «ΕΣΜΗΕ Α2'» η μέγιστη ισχύς έγχυσης του Σ.Α.Η.Ε. της διμερούς δεσμευτικής συμφωνίας πρέπει να είναι μεγαλύτερη των δέκα μεγαβάτ (10MW) και ταυτόχρονα να μην υπερβαίνει τη μέγιστη ετήσια ισχύ κατανάλωσης της επιχείρησης ή της ενεργοβόρου βιομηχανίας κατά το έτος 2024 ή του τελευταίου διαθέσιμου πλήρους ημερολογιακού έτους.

Στην Ομάδα Έργων «ΕΣΜΗΕ Β'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος διακοσίων πενήντα μεγαβάτ (250 MW) που συνδέονται στο ΕΣΜΗΕ και οι οποίοι εγκαθίστανται εντός πυρήνα Ζώνης Απολιγνιτοποίησης.

Στην Ομάδα Έργων «ΕΣΜΗΕ Γ'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος χιλίων οχτακοσίων μεγαβάτ (1800 MW) που συνδέονται στο ΕΣΜΗΕ και οι οποίοι δεν είναι υποψήφιοι προς ένταξη στις Ομάδες Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'», «ΕΣΜΗΕ Α2'» και «ΕΣΜΗΕ Β'».

3. Στην Ομάδα Έργων «ΕΔΔΗΕ Α'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος

τετρακοσίων μεγαβάτ (400 MW) που συνδέονται στο ΕΔΔΗΕ, με μέγιστη ισχύ έγχυσης εκάστου έργου μεγαλύτερη ή ίση των πέντε μεγαβάτ (5 MW).

Στην Ομάδα Έργων «ΕΔΔΗΕ Β'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος διακόσια μεγαβάτ (200 MW) που συνδέονται στο ΕΔΔΗΕ, με μέγιστη ισχύ έγχυσης εκάστου έργου μεγαλύτερη ή ίση από ένα μεγαβάτ (1 MW) έως πέντε μεγαβάτ (5 MW).

Στην Ομάδα Έργων «ΕΔΔΗΕ Γ'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος διακοσίων μεγαβάτ (200 MW) που συνδέονται στο ΕΔΔΗΕ, με μέγιστη ισχύ έγχυσης εκάστου έργου μικρότερη από ένα μεγαβάτ (1 MW).

Στην Ομάδα Έργων «ΕΔΔΗΕ Δ'» εντάσσονται Σ.Α.Η.Ε. μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος εκατό μεγαβάτ (100 MW), που συνδέονται στο ΕΔΔΗΕ και οι κάτοχοι αυτών έχουν συνάψει διμερείς δεσμευτικές συμφωνίες χρονικής διάρκειας τουλάχιστον οχτώ (8) ετών με επιχειρήσεις για ισχύ και χωρητικότητα που αντιστοιχεί στο σύνολο της ισχύος και χωρητικότητας του Σ.Α.Η.Ε. Στις περιπτώσεις των Ομάδων Έργων «ΕΔΔΗΕ Δ'» η μέγιστη ισχύς έγχυσης του Σ.Α.Η.Ε. της διμερούς δεσμευτικής συμφωνίας πρέπει να είναι μικρότερη των δέκα μεγαβάτ (10MW) και ταυτόχρονα να μην υπερβαίνει τη μέγιστη ετήσια ισχύ κατανάλωσης της επιχείρησης ή της ενεργοβόρου βιομηχανίας κατά το έτος 2024. Σε περίπτωση μη ύπαρξης ωριαίων στοιχείων κατανάλωσης των συμβεβλημένων ενεργοβόρων βιομηχανιών ή επιχειρήσεων το αίτημα αξιολογείται με βάση το μέσο ετήσιο φορτίο των επιχειρήσεων ή βιομηχανιών αυτών, του προηγούμενου διαθέσιμου πλήρους ημερολογιακού έτους

4. Τα αιτήματα που εντάσσονται στις Ομάδες Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'», «ΕΣΜΗΕ Α2'» και «ΕΣΜΗΕ

Β'» και «ΕΣΜΗΕ Γ'», κατατάσσονται σε σειρά προτεραιότητας, εφαρμόζοντας την ακόλουθη διαδικασία:

α) για το τριάντα τοις εκατό (30%) της διατιθέμενης ισχύος των Ομάδων Έργων «ΕΣΜΗΕ Α1'» και «ΕΣΜΗΕ Α2'», τα αιτήματα του άρθρου 3 κατατάσσονται με βάση την ακτινική απόσταση μεταξύ των κεντροβαρικών συντεταγμένων του πολυγώνου εγκατάστασης του Σ.Α.Η.Ε. και του γηπέδου εγκατάστασης της ενεργοβόρου βιομηχανίας ή της επιχείρησης.

β) για το τριάντα τοις εκατό (30%) της διατιθέμενης ισχύος των Ομάδων Έργων «ΕΣΜΗΕ Β» και «ΕΣΜΗΕ Γ» τα αιτήματα του άρθρου 3 κατατάσσονται σε σειρά προτεραιότητας προς αξιολόγηση για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης με βάση τη σειρά υποβολής πλήρους αιτήματος στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε., όπως αυτή καθορίζεται από τον αριθμό πρωτοκόλλου του αιτήματος. Ειδικά για την Ομάδα Έργων «ΕΣΜΗΕ Γ'» το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται ανά Περιφέρεια του Πίνακα 2 του άρθρου 2 και για προκύπτουσα ισχύ περιφέρειας όχι μικρότερη από σαράντα μεγαβάτ (40 MW).

γ) για το υπόλοιπο της διατιθέμενης ισχύος κάθε Ομάδας Έργων, κατόπιν εφαρμογής των περ. α' και β', τα αιτήματα κατατάσσονται εφαρμόζοντας διαδοχικά τα ακόλουθα κριτήρια:

αα) αιτήματα για Σ.Α.Η.Ε. που αφορούν σύνδεση σε λειτουργούντα ή υπό κατασκευή ή με έγκριση καταλληλότητας Κέντρα Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ), λαμβάνουν προτεραιότητα έναντι λοιπών αιτημάτων και κατατάσσονται με βάση την ακτινική απόσταση μεταξύ των κεντροβαρικών συντεταγμένων του πολυγώνου εγκατάστασης του Σ.Α.Η.Ε. και του γηπέδου του ΚΥΤ, από τη μικρότερη προς τη μεγαλύτερη.

ββ) αιτήματα που αφορούν σύνδεση σε λειτουργούντες ή υπό κατασκευή ή με έγκριση καταλληλότητας Υποσταθμούς (Υ/Σ), κατατάσσονται με βάση την ακτινική απόσταση μεταξύ των κεντροβαρικών συντεταγμένων του πολυγώνου εγκατάστασης του Σ.Α.Η.Ε. και του γηπέδου του ΚΥΤ, από τη μικρότερη προς τη μεγαλύτερη.

Σε περίπτωση ισοκατάταξης μετά την εφαρμογή των κριτηρίων της περ. γ', οι σταθμοί αποθήκευσης κατατάσσονται βάσει της μέγιστης ισχύος έγχυσης του σταθμού από τη μεγαλύτερη προς τη μικρότερη.

5. Τα αιτήματα που εντάσσονται στις Ομάδες Έργων ΕΔΔΗΕ (ΕΔΔΗΕ Α', ΕΔΔΗΕ Β', ΕΔΔΗΕ Γ',

ΕΔΔΗΕ Δ') κατατάσσονται με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:

α) για το τριάντα τοις εκατό (30%) της διατιθέμενης ισχύος των Ομάδων Έργων ΕΔΔΗΕ κατατάσσονται βάσει της ακτινικής απόστασης μεταξύ των κεντροβαρικών συντεταγμένων του πολυγώνου εγκατάστασης του Σ.Α.Η.Ε. και του κοντινότερου Υ/Σ του ΕΔΔΗΕ.

β) για το εβδομήντα τοις εκατό (70%) βάσει της ημερομηνίας υποβολής του αιτήματος για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, όπως προκύπτει από τον αριθμό πρωτοκόλλου του Διαχειριστή, από τα παλαιότερα προς τα νεότερα

Η εφαρμογή των περ. α' και β' για αιτήματα που αφορούν σύνδεση στους υφιστάμενους Υ/Σ και ΚΥΤ του Παραρτήματος Ι πραγματοποιείται με ταυτόχρονη τήρηση ορίου συνολικής

μέγιστης ισχύος έγχυσης είκοσι πέντε μεγαβάτ (25 MW) ανά Υ/Σ ή ΚΥΤ, βάσει των περιθωρίων που έχει υποδείξει ο ΔΕΔΔΗΕ. Επιπροσθέτως, σε κάθε μετασχηματιστή (Μ/Σ) αυτών επιτρέπεται να συνδεθούν Σ.Α.Η.Ε. συνολικής ισχύος έως δεκαπέντε (15) MW, επιμεριζόμενης σε έναν (1) Σ.Α.Η.Ε. στο εύρος ισχύος άνω των πέντε (5) και έως δέκα (10) MW και έως πέντε (5) Σ.Α.Η.Ε. ισχύος μικρότερης του ενός (1) MW.

6. Σε περίπτωση που ένας Σ.Α.Η.Ε. που θα επιλεγεί στο πλαίσιο της παρούσας οδηγεί σε

υπέρβαση του ορίου ισχύος της Ομάδας Έργου στην οποία εντάσσεται ή του ορίου Περιφέρειας, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 2 ή σε παράβαση των κριτηρίων αντισυγκέντρωσης του άρθρου 5, η μέγιστη ισχύς έγχυσης αυτού τροποποιείται μετά από αίτημα του κατόχου του, το οποίο υποβάλλεται στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. εντός ενός μήνα από την έκδοση της απόφασης επιλογής του Σ.Α.Η.Ε., ώστε να ικανοποιούνται τα ανωτέρω όρια ισχύος και αντισυγκέντρωσης. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του ενός μηνός για την υποβολή αίτησης τροποποίησης, εφαρμόζονται οι κυρώσεις του άρθρου 8 το αίτημα απορρίπτεται και η αξιολόγηση συνεχίζεται για το επόμενο σε σειρά αίτημα.

7. Η εγγυητική επιστολή της περ. ιγ' της παρ. 2 του άρθρου 3 επιστρέφεται στους κατόχους των

Σ.Α.Η.Ε. που δε θα ενταχθούν στις λίστες κατά προτεραιότητα αξιολόγησης αιτημάτων χορήγησης Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρούσας.

Άρθρο 7

Υλοποίηση έργων μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας

1. Οι μεμονωμένοι Σ.Α.Η.Ε. για τους οποίους θα χορηγηθεί Οριστική Προσφορά Σύνδεσης στο

πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, οφείλουν να υποβάλουν δήλωση ετοιμότητας εντός δεκατεσσάρων (14) μηνών από την αποδοχή της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.

2. Σε περίπτωση που Σ.Α.Η.Ε. που κατατάσσεται σε σειρά προτεραιότητας αξιολόγησης για

χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρούσας απόφασης, λάβει τελικώς Οριστική Προσφορά Σύνδεσης, η εγγυητική επιστολή της περ. ιγ' της παρ. 2 του άρθρου 3 αντικαθίσταται από τον κάτοχο του Σ.Α.Η.Ε. με Εγγυητική Επιστολή Καλής Λειτουργίας ύψους διακοσίων χιλιάδων ευρώ ανά μεγαβάτ (200.000 €/MW), για Σ.Α.Η.Ε. που συνδέονται στο ΕΣΜΗΕ και πενήντα χιλιάδων ευρώ ανά μεγαβάτ (50.000 €/MW) για Σ.Α.Η.Ε. που συνδέονται στο ΕΔΔΗΕ, υπολογιζόμενη επί της μέγιστης ισχύος έγχυσης του Σ.Α.Η.Ε.. Η εν λόγω Εγγυητική Επιστολή απομεινώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50 %) μετά τα τρία (3) πρώτα έτη λειτουργίας του Σ.Α.Η.Ε..

Άρθρο 8

Κυρώσεις

Σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων των άρθρων 5 και 7 της παρούσας, η εγγυητική επιστολή της περ. ιγ' της παρ. 2 του άρθρου 3 ή η εγγυητική επιστολή καλής λειτουργίας της παρ. 2 του άρθρου 7 για τους Σ.Α.Η.Ε. οι οποίοι λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης καταπίπτει υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. και ο αρμόδιος Διαχειριστής απενεργοποιεί τη σύνδεση της εγκατάστασης του Σ.Α.Η.Ε. με το Δίκτυο ή το Σύστημα, με αποκλειστική υπαιτιότητα του παραγωγού και μέχρις ότου επιβεβαιωθεί η πλήρης συμμόρφωση με τις εν λόγω απαιτήσεις.

Άρθρο 9

Δημοσίευση - Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Υπουργός

Θεόδωρος Σκυλακάκης

Η Υφυπουργός

Αλεξάνδρα Σδούκου